

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bhar.I.1535/2024/4.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: Dr. Csák Zsolt, a tanács elnöke

Dr. Kardos Andrea, előadó bíró

Dr. Gimesi Ágnes, bíró

Dr. Schmidt Péter, bíró

Dr. Tuba István Krisztián, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2025. április 8.

Az ügy tárgya: költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény

Vádlott(ak): terhelt1 és társai (terhelt1 I. rendű vádlott)

Elsőfok: Fővárosi Törvényszék, 92.B.374/2021/136., ítélet, tárgyalás,
2023. március 13.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 3.Bf.199/2023/23., ítélet, nyilvános ülés,
2024. május 23.

A fellebbezések előterjesztői: Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség,
terhelt1 I. rendű vádlott és védője

Rendelkező rész:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség, terhelt1 I. rendű vádlott és védője által

benyújtott másodfellebbezéseket elbírálva a Kúria a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.199/2023/23. számú ítéletét terhelt I. rendű vádlott tekintetében megváltoztatja,

az I. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetést különös visszaesővel szemben tekinti kiszabottnak;

az I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére és a pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezést mellőzi;

a beszámításra vonatkozó rendelkezésből mellőzi a szabadságvesztés végrehajtása elrendelése esetén kitélt;

az I. rendű vádlottat 2 (kettő) év közügyektől eltiltásra is ítéli,

egyebekben másodfokú bíróság ítéletét az I. rendű vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] I. A Fővárosi Törvényszék a 2023. március 13. napján kihirdetett 92.B.374/2021/136. számú ítéletével terhelt I. rendű vádlottat az ellene közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 310. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont] és folytatólagosan, közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (korábbi Btk. 276. §) miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség az I. rendű vádlott felmentése miatt, bűnösségének a vád szerinti megállapítása és vele szemben büntetés kiszabása végett jelentett be fellebbezést, míg terhelt I. rendű vádlott védője a felmentés okának megváltoztatása, a bűncselekmény bizonyítottsága hiányában történő felmentése érdekében élt jogorvoslattal.

[3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.584/2022/12. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

[4] A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2024. május 23. napján kihirdetett 3.Bf.199/2023/23. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. terhelt I. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki költségvetési csalás büntetében [korábbi Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont, (5) bekezdés a) pont] és folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (korábbi Btk. 276. §). Ezért az I. rendű vádlottat mint visszaesőt – halmazati büntetésül – 2 év börtönbüntetésre és 5 év gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója, a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, illetve a felügyelő

bizottságának tagja foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette megállapítva, hogy annak tartama alatt az I. rendű vádlott pártfogó felügyelet alatt áll. A végrehajtás elrendelése esetére rendelkezett az I. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, valamint kötelezte az I. rendű vádlottat 5.688.235 forint bünyügyi költség megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű vádlott tekintetében helybenhagyta.

[5] II. 1. A másodfokú bíróság ítélete ellen a nyilvános ülésen az ügyészség I. rendű vádlott terhére, a kiszabott büntetés súlyosítása érdekében, míg az I. rendű vádlott és védője felmentésért jelentett be másodfellebbezést. Az I. rendű vádlott védője a jogorvoslati nyilatkozatát röviden azzal indokolta, hogy meggyőződése szerint nem bizonyított, hogy az I. rendű vádlott a terhére rótt bűncselekményt elkövette.

[6] 2. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a másodfellebbezést a BF.584/2022/20. számú átiratában indokolta.

[7] Kifejtette, hogy az ítélet tábla határozatának az ellentétes döntésre vonatkozó részletes és meggyőző indokolásával mindenben egyetért. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság törvényesen, a Be. 593. §-ában foglaltakkal összhangban küszöbölte ki az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát, az eltérő tényállásból pedig okszerűen következik az I. rendű vádlott bűnössége a költségvetést károsító és a közbizalom elleni bűncselekményben is. Helytállónak tartotta azt is, hogy az ítélet tábla a megfelelő keresettel és vagyonnal nem rendelkező I. rendű vádlottal szemben nem látott indokot a korábbi Btk. 51. § (1) bekezdése szerinti pénzbüntetés kiszabására.

[8] Nem értett egyet ugyanakkor a másodfokú ítélet [204] bekezdésében kifejtettekkel, ugyanis álláspontja szerint az I. rendű vádlott a terhére megállapított cselekményeket közvetett tettesként, tévedésben lévő személy felhasználásával követte el.

[9] Nem vitatta, hogy amennyiben az adóbevallás benyújtására és az adófizetésre a gazdasági társaság köteles, és az adózót a vezetői tisztségviselői és képviselőre feljogosított munkavállalói képviselik, akkor e természetes személyeket terheli az adóbevallás benyújtásának és az adó megfizetésének adójogi kötelezettsége. Szintén megállapíthatónak tartotta azt is, hogy az adóbevallás benyújtásakor egyéb érdekelt az I. rendű vádlott teljesítési segédjeként járt el, hiszen őt az I. rendű vádlott az általa képviselt gazdasági társaság kötelezettségének teljesítéséhez vette – közreműködőként – igénybe. A kérdés megítélésénél azonban érvei szerint annak van jelentősége, hogy a különös részi törvényi tényállást ki valósította meg, ugyanis aki elkövetési magatartást nem tanúsít, tettesként nem vonható felelősségre.

[10] Kiemelte, hogy az elkövetési magatartásoknak a hatóság vonatkozásában kell megvalósulniuk, a „mást” kitétel csak valamely, az adó beszedésére, az adóbevallás fogadására jogosult hatóság képviselőjét jelentheti. A „nyilatkozatot tesz” elkövetési magatartást ugyanezen okból nem valósítja meg önmagában az adóbevallás vezető tisztségviselő általi aláírása, a nyilatkozatot az adóhatóság vonatkozásában kell megtenni.

[11] A törvényi tényállás speciális alanyt nem tartalmaz és a joggyakorlatból sem vezethető le olyan értelmezés, miszerint a vezető tisztségviselő csak tettesként valósíthatná meg a költségvetési csalás ezen fordulatát, illetve, hogy a cselekménynek mindenképp a vezető tisztségviselő a tettese. Rámutatott arra, hogy az eseti döntések értelmében az adócsalás tettese, illetve társtettese csak olyan személy lehet, aki az adókötelezettség szempontjából jelentős tény (adat) valótlán előadásával, elhallgatásával vagy más magatartással a hatóságot az adóbevétel csökkenését eredményezően megtéveszti; ugyanakkor a bűncselekményt közvetett tettesként vagy bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége a nyilatkozattételre. Aki pedig a valótlán

tartalmú adóbevallást olyan személlyel nyújtja be, akinek a bevallás valótlan voltáról nincs tudomása, a magánokirat-hamisítást is közvetett tettesként követi.

[12] Mindezek alapján, ha nem a vezető tisztségviselő nyújtja be az adóbevallást/teszt az adóhatóság előtt valótlan nyilatkozatot, hanem erre a közölt adatok valóságtartalma vonatkozásában tévedésben lévő személyt (meghatalmazottat, képviselőt) használ fel, úgy a vezető tisztségviselő – jelen ügyben az I. rendű vádlott – a költségvetést károsító és a közbizalom elleni bűncselekmények elkövetéséért közvetett tettesként felel.

[13] Álláspontja szerint a büntetés kiszabása körében a másodfokú bíróság hiányosan vette számba a büntetés-kiszabási tényezőket, mivel az 56/2007. BK vélemény II/2. és III/6. pontjai alapján az I. rendű vádlott terhére további súlyosító tényezőként kell értékelni a visszaesői minőségét, illetve a közbizalom elleni bűncselekmény folytatólagos elkövetését is.

[14] Kiemelte, hogy az okozott vagyoni hátrányra is figyelemmel az I. rendű vádlott által megvalósított költségvetési csalás tárgyi súlya és társadalomra veszélyessége is kiemelkedően nagy, a súlyosító körülmények pedig számukban és jelentőségükben is meghaladják az enyhítő körülményeket. Ez utóbbiak – különösen a jelentős időmúlás és a más személy ráhatására történt elkövetés – indokolják a középértéktől az I. rendű vádlott javára történő eltérést, azonban nem adnak alapot a korábbi Btk. 85. § (2) bekezdés b) pontja által adott enyhítési lehetőség teljes kimerítésére. Nem értett egyet azzal a megállapítással sem, hogy az I. rendű vádlott az elkövetés óta rendezett életvitelre törekszik, hiszen 2016-ban és 2024-ben is sor került kisebb tárgyi súlyú bűncselekmények miatt az elítélésére.

[15] Erre tekintettel a kiszabott szabadságvesztés súlyosítását tartotta indokoltnak, mivel az eltúlzottan enyhe, sem a speciális, sem a generális prevenció céljainak elérésére nem alkalmas. Hosszabb tartalmú szabadságvesztés esetén a végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztésre a korábbi Btk. 89. § (1) bekezdése alapján törvényesen nem kerülhet sor, és erre álláspontja szerint egyébként a visszaeső és ezt meghaladóan is többszörösen büntetett I. rendű vádlott nem is érdemes. Így a végrehajtás felfüggesztésére, illetve a pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezés mellőzése egyaránt szükséges.

[16] Mivel az I. rendű vádlott emellett méltatlanná vált arra, hogy a közügyek gyakorlásában részt vegyen, szükségesnek ítélte a korábbi Btk. 62. § (1) bekezdése szerinti közügyektől eltiltás kiszabását is.

[17] 3. A Legfőbb Ügyészség BF.627/2022/5. számú átiratában a fellebbviteli főügyészség fellebbezését – az alábbiak szerint – fenntartotta, míg az I. rendű vádlott és védője fellebbezését alaptalannak tartotta.

[18] Kifejtette, hogy az első-, és másodfokú bíróság is az eljárási szabályok megtartásával, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nélkül folytatta le az eljárást.

[19] Az ítélet tábla helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjai alapján részben megalapozatlan, melyet a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja szerint eljárva törvényesen, a felülmérlegelés tilalmának megszegése nélkül küszöbölt ki. A tényállást csupán az I. rendű vádlott korábbi elítélése tekintetében azzal tartotta indokoltnak pontosítani, hogy terhelt I. rendű vádlottat a Pesti Központi Kerületi Bíróság I.B.80015/2005/37. számú ítéletével csalás büntetnének kísérlete mellett magánokirat-hamisítás vétsége miatt is ítélte végrehajtandó szabadságvesztésre.

[20] Megítélése szerint az ítélet tábla a részben eltérő tényállás alapján helyesen, okszerű és részletes indokolás mentén jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű vádlott esetében a fenyegetés mint büntethetőséget kizáró ok nem áll fenn, majd helyes következtetést vont az I. rendű vádlott bűnösségére a vád tárgyává tett bűncselekményekben. Kiemelte ugyanakkor, hogy – szemben a másodfokú ítélet indokolásának [197] bekezdésében foglaltakkal – terhelt

I. rendű vádlott nem csupán névleg volt képviselője a cég1-nek, hiszen annak működésében ténylegesen részt is vett, melyen nem változtat az a tény sem, hogy a döntéseket nem egyedül, hanem a tanú1-től kapott utasítások alapján hozta meg.

[21] A másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű vádlott cselekményeinek elbírálására az elkövetéskori büntető anyagi jogszabály alkalmazandó, és a bűncselekmények minősítése is törvényes azzal, hogy – az ügyészi fellebbezésben kifejtett indokok alapján – az I. rendű vádlott közvetett tettesi minőségének megállapítása indokolt.

[22] A büntetés kiszabása körében egyetértett azzal, hogy a bűncselekmény elkövetése óta bekövetkezett jelentős időmúlás, valamint a büntetőeljárás elhúzódása is nyomatékos enyhítő körülményként értékelendő, ugyanakkor mellőzni indítványozta az I. rendű vádlott javára figyelembe vett körülmények közül, hogy az I. rendű vádlott a cég1-nek csak névleges képviselője volt, valamint azt is, hogy a cselekmény elkövetése révén keletkezett haszon elsősorban nem őt gazdagította.

[23] Utalt arra is, hogy az I. rendű vádlott terhére rótt költségvetési csalás büntette kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény, a vagyoni hátrány összege pedig jelen esetben a költségvetési csalás legsúlyosabb fordulatának megállapítása szerinti elkövetési értéket lényegesen meghaladta. Kiemelte továbbá azt is, hogy az I. rendű vádlott visszaeső, emellett a magánokirat-hamisítás vétségét folytatólagosan követte el.

[24] Mindezen körülmények alapján a másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az I. rendű vádlott tekintetében a korábbi Btk. 87. § (2) bekezdés b) pontja szerinti enyhítő szakasz alkalmazásának van helye, azonban a súlyosító körülményekre figyelemmel a kiszabott 2 év szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre felfüggesztése súlytalan joghátrány.

[25] Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú ítéletet változtassa meg, és az I. rendű vádlottal szemben halmazati büntetésként kiszabott börtönbüntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését és a pártfogó felügyelet elrendelését mellőzze, egyúttal tiltsa el a közügyek gyakorlásától, míg a foglalkozástól eltiltás büntetést hagyja változatlanul. Indítványt tett arra is, hogy az I. rendű vádlottal szemben a halmazati büntetést a folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége vonatkozásában mint különös visszaesővel szemben tekintse kiszabottnak.

[26] 4. Az I. rendű vádlott védője a fellebbezését – a Be. 584. § (6) bekezdésében foglalt kötelező törvényi rendelkezés ellenére – írásban nem indokolta.

[27] 5. A Kúria a másodfellebbezéseket a Be. 620. § (1) bekezdés záró fordulata alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[28] A Legfőbb Ügyészség képviselője a perbeszédében a fellebbezést fenntartotta és az átiratában foglaltakkal egyezően szólalt fel.

[29] Felhívta a figyelmet arra, hogy az I. rendű vádlott korábban az ugyanazon érdekkörbe tartozó cég2-nek is ügyvezetője volt, mely gazdasági társaság ellen indult adóhatósági eljárás miatt került sor a cég1 megalapítására, és a korábbival azonos tevékenység folytatására.

[30] Hangsúlyozta azt is, hogy terhelt I. rendű vádlott tevékenysége messze túlmutatott egy olyan személy szerepén, aki a cég működésével nincs tisztában, ezért névleges képviselőnek nem tekinthető.

[31] Az I. rendű vádlott védője a perbeszédében kifejtette, hogy a nyomozás rendkívül felületesen zajlott, lényeges tényekre vonatkozóan nem folyt bizonyítás, melynek során nem került sor a könyvelő kihallgatására sem. Mivel az elsőfokú eljárásban a bizonyítás fő irányát a büntethetőséget kizáró ok fennállása képezte, a törvényszék ugyancsak elmulasztotta

vizsgálni azt, hogy az I. rendű vádlott a bűncselekményt elkövethette-e. Így nem derült fény arra, hogy az I. rendű vádlott és a könyvelő milyen kapcsolatban álltak egymással, milyen körülmények között került sor a megbízási szerződés aláírására, az I. rendű vádlottnak mennyiben volt rálátása a bevallások tartalmára. Nem vitatta, hogy az I. rendű vádlott csak névleges ügyvezető volt a cégben, melynek tevékenysége tanúl érdekeit szolgálta, azonban arra álláspontja szerint nem merült fel elegendő bizonyíték, hogy az I. rendű vádlott tisztában lett volna a számlák hamis voltával, továbbá befolyásolni tudta volna a bevallások tartalmát. Ezért elsődlegesen az I. rendű vádlott bűncselekmény hiányában történő felmentésére tett indítványt.

[32] Kiemelte, hogy több tanú elmondása – így tanú2, tanú3, tanú4, valamint tanú5 – alátámasztja, hogy az I. rendű vádlott tanúl állandó nyomása alatt volt, és az ő akaratának megfelelő magatartást tanúsította, az ellenszolgáltatást pedig nem az ügyvezetői feladatok ellátásáért, hanem más munkákért kapta tőle. Mindezek alapján szerinte megállapítható az a fenyegetett helyzet, melyben az I. rendű vádlott képtelen volt az akaratának megfelelő magatartás tanúsítására. Ezen érvelés alapján másodlagos indítványa az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[33] Végül a másodfokú ítélet helybenhagyását célzó harmadlagos indítványa indokaként azt adta elő, hogy az I. rendű vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyesség alacsonyabb, hiszen csak stróman volt, akivel szemben idős korára, betegségére és rendezett életvitelére tekintettel nem szükséges szabadságelvonással járó büntetés kiszabása.

[34] **III. A fellebbviteli főügyészség fellebbezése alapos, míg terhelt I. rendű vádlott és védője fellebbezése alaptalan.**

[35] 1. A másodfokú bíróság ítélete ellen akkor van helye fellebbezésnek a harmadfokú bírósághoz, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal ellentétes döntést hozott [Be. 615. § (1) bekezdés].

[36] A Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ellentétes döntésnek minősül, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett.

[39] A Fővárosi Ítéltábla az első fokon közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntette és folytatólagosan, közvetett tettesként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól felmentett terhelt I. rendű vádlott bűnösségét mindkét bűncselekményben megállapította. Ez a bűnösség kérdésében való ellentétes döntés, ami a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja szerinti másodfellebbezés jogát az I. rendű vádlott tekintetében megnyitotta, mellyel az ügyészség, illetve az I. rendű vádlott és védője is élt.

[40] Ugyanakkor ahhoz, hogy egy másodfellebbezés joghatályos legyen, nemcsak az ítéletnek kell megfelelnie az ellentétes döntés tartalmi követelményeinek, de a fellebbezésnek is teljesítenie kell törvényi feltételeket; azaz a másodfokú ítéletet csak abban az irányban és abban a részében támadhatja, amire a törvény számára a fellebbezési jogot biztosítja {Kúria Bhar.II.447/2024/9., indokolás [46] bekezdés}.

[41] A Be. 615. § (3) bekezdése értelmében fellebbezés sérelmezheti

a) az ellentétes döntést, illetve

b) kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást.

[37] Jelen ügyben az ügyészség fellebbezése a joghátrány súlyosítását célozta, míg az I. rendű vádlott és védője felmentés iránti fellebbezése a másodfokú bíróság ellentétes döntését, vagyis az I. rendű vádlott bűnösségét megállapító ítéleti rendelkezést támadta, mely a

harmadfokú bíróság számára a másodfokú ítélet egészét érintően nyitotta meg a felülbírálat lehetőségét.

[38] 2. Ennek megfelelően a Kúria a joghatályos másodfellebbezések alapján a Be. 618. §-a szerinti terjedelemben felülbírálta a támadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

[39] A felülbírálat során, elsőként az eljárási szabályok megtartását vizsgálva, a harmadfokú bíróság nem észlelt olyan, a Be. 607. § (1) bekezdésében és a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést, amely az elsőfokú és/vagy a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adna.

[40] A Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja előírja a Be. 590. § (5) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott felülbírálat elvégzését is, mely – a Be. 590. § (5) bekezdés a) pont ab) alpontja értelmében – magába foglalja a Be. 609. § (1) bekezdésében írt relatív eljárási szabálysértések vizsgálatát is. Az is megállapítható ugyanakkor, hogy a törvény e felülbírálati jogkörhöz döntési jogkört már nem társít, tehát a relatív eljárási szabálysértés megállapítása nem vezethet hatályon kívül helyezésre. A harmadfokú bíróság ugyanis – a Be. 625. § (1) bekezdés (2) bekezdés a) pontja, illetve a (3) bekezdése alapján a súlyosítási tilalom megsértésének megállapítása és a másodfokú ítélet harmadfokú eljárásban ki nem küszöbölhető megalapozatlansága esetén kívül – kizárólag a Be. 607. § (1) bekezdésében és a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértések miatt rendelkezhet a másod-, illetve az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése felől {Kúria Bhar.II.235/2024/6., indokolás [22] bekezdés}.

[41] 3.1. A harmadfokú felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállásának a fellebbezéssel érintett része megalapozott-e.

[42] A Be. 619. § (1) bekezdése, illetve (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra,

- ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott,
- vagy az iratok alapján azzá tehető, és ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

[43] A harmadfokú bíróság tehát azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által az ítélezésének alapjául elfogadott, az általa tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel irányadónak tekintett tényállás megalapozott-e. Ez jelentheti egyrészt az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által minden tekintetben megalapozottnak tartott tényállást is, másrészt a másodfokú bíróság által tett módosítás(ok) helytállóságát is, lévén a másodfokú bíróság határozatát a Be. 591. § (1) bekezdése szerinti főszabálynak megfelelően az elsőfokú ítéletben megállapított tényállásra alapítja.

[44] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3) bekezdése és a (4) bekezdésében foglalt szabályozás adja. Az abban foglaltak szerint

- a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje,
- a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és
- a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[45] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti szabad értékelése, és védett a mikénti mérlegelése.

[46] Kivételesen azonban a Be. megengedi, hogy a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítse, helyesbítse, vagy eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon. Ennek kereteit, korlátait a Be. 593-594. §-ai határozzák meg.

[47] A másodfokú bíróság általi tényjavítás elsődleges és általános feltétele, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan. Ebben a kérdésben a másodfokú bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját: határozata indokolásában meg kell jelölnie a megalapozatlanság okát és mibenlétét. Eltérő tényállás megállapításakor a másodfokú bíróságnak indokolnia kell, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított mely tény iratellenes, melyik téves ténybeli következtetés eredménye {Kúria Bhar.I.589/2022/6., indokolás [79] bekezdés}.

[48] Megalapozatlanság hiányában az elsőfokú ítéleti tényállás bármilyen helyesbítése, kiegészítése, vagy eltérő tényállás megállapítása a másodfokú bíróság által eljárási szabályba ütközik.

[49] A másodfokú bíróság tényállás-korrekciójának a Be. 593. § (2) bekezdés első mondatában írt szabálya szerint a másodfokú bíróság az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése során – a helyes tényállás érdekében ténybeli következtetés alapján – az elsőfokú bíróságtól eltérő tényeket állapít meg, illetve az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti. Ennek a Be. 593. § (2) bekezdés második mondatában megfogalmazott korlátja az, hogy a másodfokú bíróság nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság által megállapított ténnyel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat. Ez azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság az egyes bizonyítékok hiteltérdemlőségével kapcsolatban – bizonyítás felvétele nélkül – nem foglalhat eltérően állást, mint az elsőfokú bíróság; az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékot nem vethet el, illetve az elsőfokú bíróság által elvetett bizonyítékot nem fogadhat el, kivéve, ha annak alapján a vádlottat felmenti vagy az eljárást megszünteti.

[50] Az ítélőtábla is helyesen utalt arra, hogy a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a téves helyett a helyes ténybeli következtetés levonása az elfogadott bizonyítékból nem esik a felülmérlegelés tilalma alá, hanem az éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, amelyet a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja kifejezetten alkalmazni rendel arra az esetre is, ha az így módosított eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vezet {BH 2025.33. [93] bekezdés}.

[51] A Be. 619. § (3a) bekezdése kimondja: ha a másodfokú bíróság az 593. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel törvénysértő módon állapított meg az elsőfokú bíróságtól eltérő tényállást, a harmadfokú bíróság az ítéletnek a másodfokú bíróság eltérő tényállás megállapítását eredményező részét kirekeszti, és a másodfokú bíróság által felmentett, vagy megszüntetéssel érintett vádlott bűnösségét állapíthatja meg. Ilyenkor a harmadfokú bíróság az így irányadó tényállást a Be. 619. § (3b) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok, ténybeli következtetés alapján kiegészítheti, helyesbítheti, ideértve a másodfokú bíróság által törvénysértő módon kiegészített tényállás törvénysértő kiegészítésének mellőzését is.

[52] 3.2. Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjai szerinti okokból tekintette részben megalapozatlannak, azaz úgy találta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, valamint az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett

[53] A másodfokú bíróság a részbeni megalapozatlanságot a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja szerint eljárva, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján küszöbölte ki. A tényállásban rögzítette a vád

tárgyává tett bűncselekmények jogszabályi háttérét, kiegészített és pontosított egyes, a történeti tényeket érintő megállapításokat, továbbá mellőzte mindazon kitételeket, melyek szerint az I. rendű vádlott az általa tanúsított egyes magatartásokat akarataival nem egyezően, fenyegetettsége hatására, ismerőse utasítására tanúsította. Ekként lényeges elemeket érintően részben eltérő tényállást állapított meg, mely – az ügy megítélését megfordítva – az I. rendű vádlott bűnösségére kiható változtatással járt {Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.199/2023/23. számú ítélet [97]-[144] bekezdés}.

[54] 3.3. A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az elsőfokú ítélet részben megalapozatlan és törvényesen járt el akkor, amikor a megalapozottá tétel érdekében a tényállás javítását elvégezte.

[55] Megállapítható – egyetértve a másodfokú ítéletben foglaltakkal –, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatását követően a tényállás megállapításkor valamennyi bizonyítékot számba vett, azok tartalmát az iratok tartalmának megfelelően ismertette, továbbá indokolást adott arra nézve, hogy ezek közül mely bizonyítékokat fogadott vagy vetett el és milyen okok alapján.

[56] Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékokra és az igazságügyi könyvszakértői véleményre, valamint terhelt2 II. rendű és terhelt3 III. rendű terhelt vallomásaira alapítottnan azt állapította meg, hogy a tényállásban felsorolt, a cég1 által befogadott számlákon feltüntetett gazdasági események az ott szereplő gazdasági társaságok között valójában nem történtek meg, így a fiktív számlákon alapuló benyújtott adóbevallások is valótlan tartalmúak voltak. Ezt lényegében terhelt1 I. rendű vádlott sem vitatta, aki a cég jogelődje, az adóhatósági eljárás alá került cég2-nek is ügyvezetője volt.

[57] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése alapján helyesen állapította meg azt is, hogy fiktív számlák levonásba helyezése milyen összegű vagyoni hátrányt okozott.

[58] Az elsőfokú ítéleti tényállás változtatással nem érintett részei tehát megállapították a bűncselekmények elkövetését, éppen ezért az I. rendű vádlott védőjének a bizonyítottság hiányában történő felmentést célzó, a megalapozatlansággal nem érintett tényállás-részeket a bizonyítékok értékelésén keresztül támadó fellebbezése nem foghatott helyt.

[59] Az ítéltábla helytállóan ismerte fel, hogy a törvényszék hibás ténybeli következtetéssel jutott arra a megállapításra, hogy terhelt1 I. rendű vádlott a bűncselekményeket fenyegetés hatása alatt valósította meg. A másodfokú bíróság mindenre kiterjedő, helytálló indokolással mutatta be mindazon alapvető szempontokat, amelyek a tényjavító tevékenysége, az eltérő tényállás megállapítása során meghatározóak voltak {Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.199/2023/23. számú ítélet [152]-[166] bekezdés}.

[60] A másodfokú bíróság tevékenysége nem sértette a felülmérlegelés tilalmát, mivel az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás alapulvételével járt el. Az e körben kifejtetteket a Kúria is osztotta.

[61] A bizonyítékok tartalmának megfelelően rögzítette az ítéltábla, hogy tanú1 kétségtelenül autoriter, irányító személyiségvonásokkal rendelkező személy, azonban tény, hogy maga az I. rendű vádlott sem számolt be olyan konkrét fenyegetésről, mely kizárta volna az akaratának megfelelő cselekvést, és ilyen következtetésre a további bizonyítékok – így a védő által hivatkozott tanú2, tanú5, tanú3 és tanú4 tanúk vallomásai – sem adtak alapot. Az I. rendű vádlott alárendelt, irányított szerepköre – miként arra az ítéltábla is rámutatott – nyilvánvalóan nem azonosítható a korábbi Btk. 138. §-ában meghatározott fenyegetett helyzettel. E körben a fellebbezési bíróság helyesen tulajdonított jelentőséget azon körülményeknek, miszerint az I. rendű vádlott tanú1fel közel 10 éven át együttműködött, a cég1-vel kapcsolatos ügymenetben aktívan részt vett és a tevékenységéért anyagi juttatásban

is részesült. Egyértelműen a fenyegetett helyzet ellen ható bizonyíték továbbá az is, hogy az I. rendű vádlott két alkalommal feljelentést is tett tanú1 ellen.

[62] A kényszer és a fenyegetés is a beszámítási képességre, ezen belül az akaratnak megfelelő magatartás tanúsítására gyakorol hatást. A kényszerre és a fenyegetésre egyaránt vonatkozik, hogy a hatásuk alatt álló személy ezzel konkrét összefüggésben kimeríti valamely bűncselekmény törvényi tényállását, és az elkövető – mivel a büntethetőséget kizáró ok nem a felismerési, hanem az akarat oldalát érinti – ezzel tisztában is van.

[63] A korábbi Btk. 138. §-a alapján a fenyegetés alatt súlyos hátrány kilátásba helyezését kell érteni, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

[64] A joggyakorlat szerint a fenyegetés a sértett akaratára gyakorolt pszichés ráhatás, melynek komoly félelem kiváltására való alkalmasságát a sértett jellemzőinek figyelembevételével kell megítélni, értékelve azt is, hogy a sértettben a komoly félelem kialakult-e. A terhelt oldaláról elegendő, ha felismeri, hogy magatartása alkalmas a sértettben ilyen hatás okozására [BH 2022.6., BH 2020.170.II., BH 2017.359.I.).

[65] A kilátásba helyezett súlyos hátrány mibenlétét a törvény nem részletezi, az bármilyen formát ölthet. Ennek megfelelően a fenyegetés burkolt formában is megvalósulhat (BH 2024.31.).

[66] Jelen esetben azonban nem volt megállapítható olyan kilátásba helyezett egyértelműen hátrányos következmény, amely a fenyegetés ismérveinek megfeleltethető lett volna, amelynek hatására az I. rendű vádlott kénytelen volt kimeríteni a terhére rótt bűncselekmények törvényi tényállási elemeit.

[67] Erre tekintettel az ítéltábla – szemben az I. rendű vádlott védőjének érvelésével – helyesen jutott arra a következtetésre, hogy terhelt1 I. rendű vádlott tekintetében a korábbi Btk. 26. § (1) bekezdése szerinti büntethetőséget kizáró ok nem állapítható meg.

[68] 3.4. A Kúria a tényállás megalapozottságának vizsgálata során észlelte azt is, hogy a másodfokú bíróság által megállapított tényállás is részleges megalapozatlansági hibában szenved, az az I. rendű vádlott előéleti adatai vonatkozásában kis mértékben hiányos [Be. 592. § (2) bekezdés a) pont].

[69] A Be. 619. § (3) bekezdés a) pontja szerint, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, akkor a tényállás kiegészítésére, illetve helyesbítésére – miként a másodfokú bíróság – a harmadfokú bíróság is jogosult.

[70] Ennek megfelelően a tényállást a személyi részt illetően annyiban szükséges csupán kiegészíteni, hogy a másodfokú ítélet [82] bekezdésében feltüntetett, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 1.B.80015/2005/37. számú ítélete az I. rendű vádlott bűnösségét csalás büntetnének kísérlete mellett magánokirat-hamisítás vétségében is megállapította, melynek a visszaesői minőség megállapítása szempontjából van jelentősége.

[71] Ezzel a tényállás megalapozottá vált, ezért az irányadó volt a harmadfokú eljárásban is [Be. 619. § (1) bekezdés].

[72] 4. Ebből a tényállásból a másodfokú bíróság helyesen vont következtetést az I. rendű vádlott bűnösségére, és a cselekményeknek az elkövetéskor hatályban lévő korábbi Btk. szerinti minősítése is törvényes.

[73] A korábbi Btk. 310. § (1) bekezdés a) pontja szerint költségvetési csalást követ el, aki a költségvetésbe történő befizetési kötelezettség vagy költségvetésből származó pénzeszközök vonatkozásában mást tévedésbe ejt, tévedésben tart vagy a valós tény elhallgatja, és ezzel egy vagy több költségvetésnek vagyoni hátrányt okoz.

[74] Az ítéltábla helyesen rögzítette, hogy terhelt I. rendű vádlott ügyvezetőként az általa képviselt cég az illetékes adóhatósághoz 2011. október 20. és 2012. július 27. között benyújtott általános forgalmi adó bevallásaiban a cég3 és a cég4 nevében kiállított valótlan számlák általános forgalmi adó tartalmát jogosulatlanul levonásba helyezte, a gazdasági társaság adófizetési kötelezettségét csökkentette, mellyel a központi költségvetésnek vagyoni hátrányt okozott.

[75] A korábbi Btk. 310. § (5) bekezdése szerint a költségvetési csalás súlyosabban minősül, ha a költségvetési csalás különösen jelentős vagyoni hátrányt okoz.

[76] Jelen esetben az irányadó tényállásból kitűnik, hogy a cselekmény elkövetési értéke 854.693.643 forint volt, mely az 500 millió forintot meghaladta, azaz a korábbi Btk. 138/A. § e) pontja alapján különösen jelentősnek minősül.

[77] A Fővárosi Ítéltábla helytállóan állapította meg terhelt I. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét a korábbi Btk. 276. §-ában meghatározott folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében is.

[78] A magánokirat-hamisítás rendbelisége a benyújtott (és a benyújtással felhasznált) adóbevallások számához igazodik. Helyesen hivatkozott az ítéltábla a 36/2007. BK véleményre, mely szerint a hamis magánokirat felhasználása (így a magánokirat-hamisítás is) folytatólagosan elkövetett, ha a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú – ugyanazon vagy több – magánokiratot, ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják fel, és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak.

[79] Jelen ügyben – és ennyiben a másodfokú bíróság ítéletének [205] bekezdése helyesbítésre szorul – a közbizalom elleni bűncselekmény elkövetésére ténylegesen a valótlan tartalmú általános forgalmi adó bevallások benyújtásával került sor, melyek egymást követő bevallási időszakokban történt benyújtása folytatólagos elkövetés megállapítását eredményezi.

[80] A Kúria nem értett egyet az ügyészi fellebbezéssel abban, hogy az I. rendű vádlott mindkét terhére rótt bűncselekményt a korábbi Btk. 20. § (2) bekezdése szerinti közvetett tettesként valósította meg.

[81] Az elkövetéskor hatályos a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 29. § (1) bekezdése szerint a gazdasági társaságot törvényes képviselőként a vezető tisztségviselők képviselik harmadik személyekkel szemben, valamint bíróságok és más hatóságok előtt. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 7. § (2) bekezdése értelmében a jogi személyt az adóhatóság előtt a rá vonatkozó szabályok szerint képviseleti joggal rendelkező személy vagy képviseleti jogosultságot igazoló, a törvényben részletesen felsorolt személyek képviselhetik.

[82] A költségvetési csalás törvényi tényállása alapján a bűncselekmény tettesének valóban nem kell speciális jogalanyisággal rendelkeznie. Ugyanakkor az adókötelezettség szempontjából jelentős tényre vonatkozó valótlan tartalmú nyilatkozattétele, illetve az ilyen ténynek az elhallgatása csak olyan személy esetében értelmezhető, akit e tények vonatkozásában bevallási kötelezettség terhel az adóhatóság felé. Ebből következően tettesként az adóbevallást (más nyilatkozatot) benyújtó személy, jellemzően a gazdasági társaság intézkedésre jogosult ügyvezetője jöhet számításba (BH 2010.114., Bfv.I.964/2021/6., Bfv.I.1378/2021/35.).

[83] Az ügyészség helyesen hivatkozott arra, hogy a bírói gyakorlat szerint e bűncselekményt más elkövetői minőségben, így bűnsegédként olyan személy is elkövetheti, akinek nincs jogi kötelezettsége az adózási szempontból jelentős tényekre vonatkozó nyilatkozattételre (BH 2013.200.).

[84] Az ismertetett jogszabályi rendelkezések tükrében azonban nem kétséges, hogy a cég1 nevében a bevallási és adófizetési kötelezettség teljesítése a vezető tisztségviselőt terhelte, jelen esetben terhelte I. rendű vádlottat az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban Áfa tv.) 2. § a) pontjára és az 5. §-ára is figyelemmel.

[85] Az adóbevallás szempontjából a könyvelő rendszerint – miként jelen esetben is – quasi teljesítési segéd. A könyvelő a tényállásban megállapított adóbevallásokkal érintett általános forgalmi adó tekintetében nem volt adóalany, befizetési kötelezettség nem terhelte. Az adó bevallása a cég1 mint adóalany nevében az I. rendű vádlott kötelezettsége volt. Ennek megfelelően helyesen állapította meg az ítélőtábla, hogy a valótlan tartalmú adóbevallások benyújtásáért a tettesi felelősség is a költségvetést károsító és közbizalom elleni bűncselekmény törvényi tényállási elemeit megvalósító I. rendű vádlottat terheli. Így a korábbi Btk. 20. § (1) bekezdése szerinti tettesi elkövetői alakzat megállapítása törvényes.

[86] 4. A súlyosítást célzó ügyészi fellebbezést a Kúria alaposnak találta.

[87] A büntetés kiszabása során a másodfokú bíróság helytállóan értékelte enyhítő körülményként az I. rendű vádlott betegségeit, valamint a bűncselekmények elkövetése óta eltelt idő mellett – a 2/2017. (II. 10.) AB határozat iránymutatásának megfelelően – a büntetőeljárás elhúzódását is.

[88] Az enyhítő tényezők közül ugyanakkor mellőzendő, hogy az I. rendű vádlott a cég1-nek csak névleges képviselője volt. Az irányadó tényállásból ugyanis az tűnik ki, hogy „az I. rendű vádlott a gazdasági társaság működésével tisztában volt, annak gazdasági tevékenységére rálátott, mindennap megjelent a telephelyen, a társaság irodájában, ahol valamennyi az ismerőse által irányított céghálózathoz tartozó gazdasági társaság működött, részt vett a megbeszéléseken, tisztában volt a beszerzésekkel és az értékesítéssel is, találkozott a holland cégek vezetőivel is, egyedüli hozzáférése volt a bankszámlákhoz, készpénzfelvételeket és befizetéseket eszközölt” {Fővárosi Ítélőtábla 3.Bf.199/2023/23. számú ítélet [141] bekezdés}.

[89] Ennek alapján egyértelmű, hogy az I. rendű vádlott – bár a cég ügyvezetését tanúl igényei és utasításai szerint látta el – tevékenysége a névleges ügyvezetésen túlmutató, aktív közreműködést jelentett.

[90] Úgyszintén azt sem lehet az I. rendű vádlott javára értékelni, hogy a cselekmény elkövetése révén keletkezett haszon – melyből maga is részesült – elsősorban nem az ő gazdagodását szolgálta.

[91] A súlyosító körülményeket azzal szükséges pontosítani, hogy az I. rendű vádlott visszaesői minősége és az ezt megalapozó elítélésen túli büntetett előélete esik a terhére. Ugyancsak súlyosító tényező, hogy az I. rendű vádlott a közbizalom elleni bűncselekményt folytatólagosan valósította meg.

[92] Emellett nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a jelen ügy tárgyát képező bűncselekménnyel okozott vagyoni hátrány a törvényben meghatározott legszigorúbban büntetendőként megjelölt elkövetési értéket lényegesen meghaladta.

[93] A korábbi Btk. 137. § 14. pontja szerint visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, vagy annak végrehajtását részben felfüggesztették, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el. E § 15. pontja alapján különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el.

[94] Az iratokból megállapítható, hogy terhelte I. rendű vádlottat a Pesti Központi Kerületi Bíróság az 1.B.80015/2005/37. számú, 2006. június 7. napján jogerős ítéletével

csalás büntette és magánokirat-hamisítás vétsége miatt ítélte végrehajtandó szabadságvesztésre. Mivel az I. rendű vádlott a büntetést 2008. október 22. napján töltötte ki, a jelen ügyben a közbizalom elleni bűncselekményt különös visszaesőként valósította meg.

[95] Erre tekintettel a Kúria az I. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetést – a korábbi Btk. 97. § (1) bekezdésére figyelemmel – mint különös visszaesővel szemben tekintette kiszabottnak.

[96] Az elbíráláskor hatályos Btk. 81. § (4) bekezdése szerint, ha ennek feltételei az adott bűncselekmény vonatkozásában fennállnak, a bűnhalmazatban lévő bűncselekmény büntetési tételét a különös, a többszörös és az erőszakos többszörös visszaesőkre, továbbá a bűnszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések alapján, a (2) és (3) bekezdés alkalmazását megelőzően kell megállapítani. Ennek értelmében a büntetés kiszabása során először azt kell értékelni, hogy a halmazatban lévő egyik bűncselekményt az I. rendű vádlott különös visszaesőként követte el, majd a halmazati büntetést az így már felemelt büntetési tételeket alapul véve kell kiszabni.

[97] Megállapítható, hogy az elkövetéskor hatályos korábbi Btk. 85. §-a, illetve a 97. §-a nem tartalmaz ilyen tételkeret-emelő, a középértékre is kiható rendelkezést, így az elbíráláskori törvény továbbra sem biztosít enyhébb elbírálást.

[98] A bűncselekmények konkrét tárgyi súlya és a bűnösségi körülmények alapján a másodfokú bíróság terhelt I. rendű vádlottal szemben indokoltan szabott ki a korábbi Btk. 87. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pontjában meghatározott enyhítő rendelkezés teljes kimerítésével két év börtönbüntetést.

[99] A Kúria azonban úgy találta, hogy az I. rendű vádlottnak a jelen ügyben elbírált bűncselekmények megvalósítását követő elítélései miatt nincs alap annak feltételezésére, hogy esetében a büntetés célja a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhető. Ezért a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést és ebből eredően a pártfogó felügyeletre vonatkozó rendelkezést is mellőzte.

[100] A korábbi Btk. 47. § (2) bekezdés 2. fordulata alapján az I. rendű vádlott feltételes szabadságra bocsátásának akkor van helye, ha a börtönben végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét kitöltötte.

[101] Mivel a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélt terhelt I. rendű vádlott – az elkövetett bűncselekmények jellege folytán – méltatlan arra, hogy a közügyek gyakorlásában részt vegyen, őt a Kúria a korábbi Btk. 62. § (1) bekezdése alapján közügyektől eltiltásra is ítélte. A mellékbüntetés tartamát a Btk. 63. § (1) bekezdésében megszabott keretek között – a szabadságvesztés tartamához igazodóan – két évben meghatározva.

[102] Az I. rendű vádlottal szemben a korábbi Btk. 56. § (1) bekezdés b) pontja alapján – kiszabott foglalkozástól eltiltást és annak mértékét a Kúria törvényesnek tartotta, így annak súlyosítását nem látta indokoltnak.

[103] Úgyszintén egyetértett azzal, hogy az I. rendű vádlott esetében – megfelelő jövedelem vagy vagyon hiányában – nem kerülhet sor pénzbüntetés kiszabására.

[104] A Kúria a beszámításra vonatkozó rendelkezésből mellőzte a szabadságvesztés végrehajtása elrendelése esetén kitételt. Megállapította továbbá, hogy a másodfokú bíróság bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése törvényes.

IV. Elvi tartalom

A korábbi Btk. 26. § (1) bekezdése szerinti büntethetőséget kizáró ok nem állapítható meg, ha nincs olyan kilátásba helyezett, egyértelműen hátrányos következmény, amely a fenyegetés

ismérveinek megfeleltethető, és melynek hatására az elkövető kénytelen kimeríteni a terhére rótt bűncselekmények törvényi tényállási elemeit.

Az adókötelezettség szempontjából jelentős tényre vonatkozó valótlan tartalmú nyilatkozattétele, illetve az ilyen ténynek az elhallgatása csak olyan személy esetében értelmezhető, akit e tények vonatkozásában bevallási kötelezettség terhel az adóhatóság felé. Ebből következően tettesként az adóbevallást (más nyilatkozatot) benyújtó személy, jellemzően a gazdasági társaság intézkedésre jogosult ügyvezetője jöhet számításba. Az adóbevallás szempontjából a könyvelő rendszerint quasi teljesítési segéd, nem adóalany, befizetési kötelezettség nem terheli.

[105] V. Mindezek alapján a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét terhelt I. rendű vádlott vonatkozásában a Be. 624. § (1) bekezdése alapján – a rendelkező rész szerint – megváltoztatta, egyebekben a másodfellebbezésekkel támadott határozatot a Be. 623. §-a szerint helybenhagyta.

[106] A Kúria ítélete elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2025. április 8.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró, Dr. Tuba István Krisztián s.k. bíró

Záradék:

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.199/2023/23. számú ítélete a Kúria mint harmadfokú bíróság Bhar.I.1535/2024/4. számú ítéletével terhelt I. rendű vádlott vonatkozásában 2025. április 8. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2025. április 8.

Dr. Csák Zsolt s.k.
a tanács elnöke